

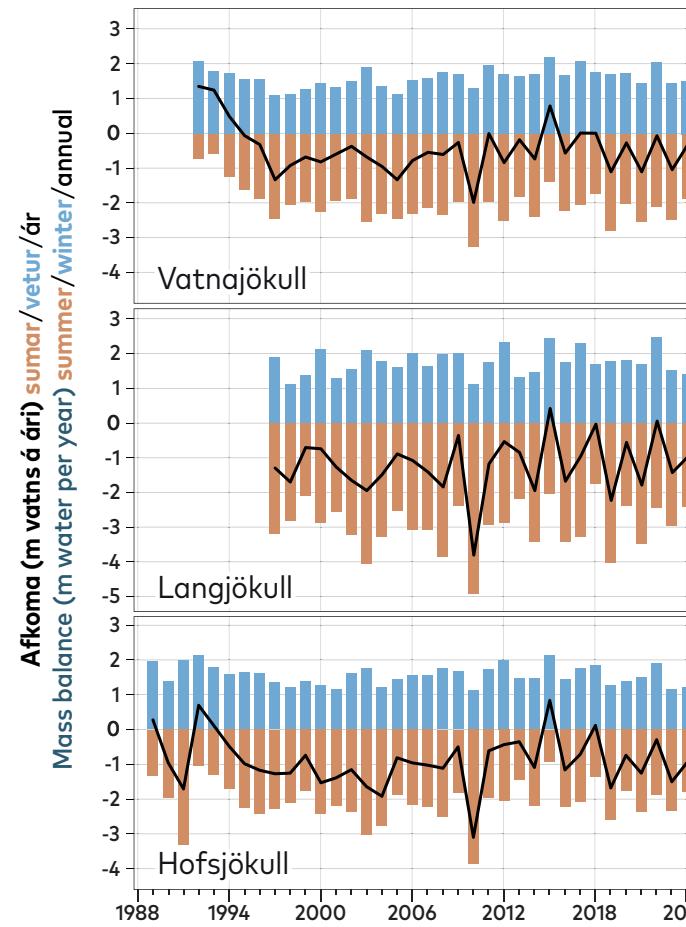
2024

Jöklar Íslands

Lifandi kennslustofa
í loftslagsbreytingum

Icelandic glaciers

A natural laboratory
to study climate change

Samantekin gögn um yfirborðafkomu
þriggja stærstu jöklanna frá upphafi
mælinga. Bláar súlur sýna vetrarafkomu,
rauðar súlur tákna sumarafkomu og
græn lina tákna ársafkomu.

Specific surface mass-balance
observations for the three largest ice
caps in Iceland. Blue bars show the
winter balance, red shows the summer
balance and green lines the annual
balance.

Gögnin ásamt útskýringum eru aðgengileg á [íslenskirjoklar.is](#) og í [skýrslu í Jöklum afkomu jöklar 2023–2024](#). Nánar má fræðast um sambandin jöklar og loftslags á
fræðsluvef Vatnajökulsþjóðgarðs um jöklar- og loftslagsbreytingar Hörfandi jöklar:
www.vatnajokulsthjodgardur.is/fraedsla/horfangi-joklar/um-horfangi-jokla

Data, supporting literature and reports are accessible at icelandicglaciers.is and in the [mass balance report of the glaciological year 2023–2024 in the journal Jökull](#).
Further information about glaciers and climate may be found on the educational
website of the Vatnajökull National Park 'Melting glaciers':
www.vatnajokulsthjodgardur.is/en/melting-glaciers/um-horfangi-jokla

Jökulhlaup

27. júlí 2024 braust stórt jökulhlaup undan Sandfellsjökli
í austanverðum Mýrdalsjökli, flæddi með Leirá í farveg
Skálmar og yfir þjóðveg 1. Brúin stóð að mestu af
sér hlaupið. Hlaupvatnið kom frá jarðhitakötum í
norðaustanverðri öskju Kötlu, og ólíkt fyrri hlaupum rann
það ekki í Múlakvísl. Erindi um jökulhlaupið má nálgast hér:
<https://youtu.be/SOTWG6mK2vk>

Jökulhlaup (Glacier outburst flood)

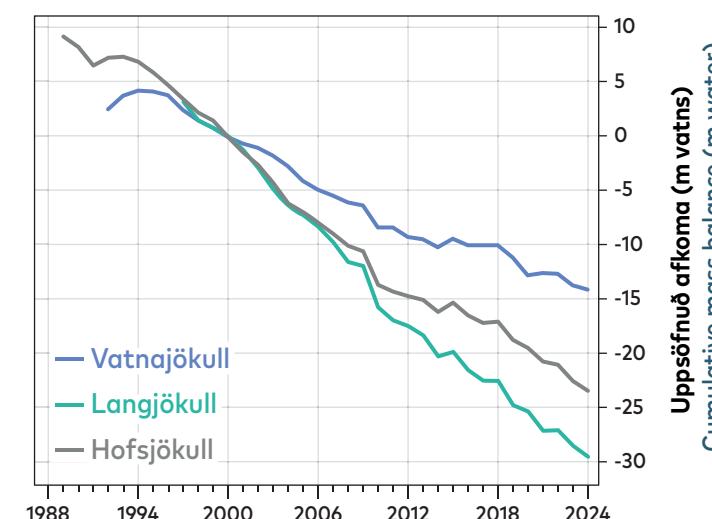
On the 27th of July 2024, a large jökulhlaup (glacier lake outburst flood) emerged from Sandfellsjökull in eastern Mýrdalsjökull, following the course of Leirá river and merged with Skál river. The ringroad was flooded but

Afkoma jöklanna

Jöklulárið 2023–2024 var afkoma mæld á um 130 stöðum á jöklum landsins. Kalt og þurr hæglætisveður einkenndi veturinn 2023–2024 og lítil úrkoma féll á jöklana framan af vetri. Vetrarafkoma stærstu íslensku jöklanna veturinn 2023–24 var um 20–25% undir meðaltali síðustu 20 ára. Sumarið var kalt og tið hret drógu úr sumarleysingunni. Sumarafkoman (rýrnunin) var 15–20% undir meðallagi. Í heild var ársafkoma stóru jöklanna neikvæð, en þó nærrí meðaltali undanfarins áratugar.

Glacier mass balance

For the glaciological year 2023–2024, mass balance was measured at ~130 locations in Iceland. Cold, dry weather prevailed during the winter months with limited precipitation in early winter. The winter mass balance was 20–25% below the average of the last 2 decades. A cold summer and occasional snow fall reduced the summer melting. The summer mass balance was 15–20% below average. The annual mass balance was negative, and close to the average of the last 10 years.

Uppsöfnuð afkoma Vatnajökuls,
Langjökuls og Hofsjökuls frá upphafi
mælinga. Þessir jöklar geyma >95% af
rúmmáli ís í jöklum landsins.

Accumulated mass balance of Vatnajökull,
Langjökull and Hofsjökull. These three ice
caps contain >95% of the volume of all of
the glaciers in Iceland.

Ljósmyndir/Photographs: Björn Oddsson

the bridge over Skál river survived. The flood water originated in geothermal cauldrons in the northeastern part of the Katla caldera, from which previous jökulhlaups have entered Múlakvísl river. A presentation about the glacier outburst flood can be accessed here: <https://youtu.be/SOTWG6mK2vk>

Upplýsingarnar sem hér birtast eru byggðar á mælingum jöklahóps
Jarðvísindastofnunar Háskólsins, Veðurstofa Íslands, Landsvirkjunar, Náttúrustofu
Suðausturlands og Jöklarannsóknafélags Íslands.

The results presented here are based on the measurements of the glacier group of the Institute of Earth Sciences, University of Iceland, the Icelandic Meteorological Office, Landsvirkjun – the National Power Company of Iceland, the South East Iceland Nature Research Center and the Iceland Glaciological Society.

Birt með CC-BY skilmálum/This material is licensed under CC-BY
Creative Commons Attribution 4.0 International License

Hönnun/Design: Kieran Baxter

Yfirlit um íslenska jöklar 2024

Jöklar á Íslandi halda áfram að hörfa og rýrna. Í fréttabréfinu er gerð grein fyrir breytingum á jöklunum og lýst niðurstöðum mælinga á afkomu, rýrnun þeirra með gervitunglagögnum og stöðu jökulsporða sem sjálfboðaliðar Jöklarannsóknafélags Íslands sinna.

Steinholtsjökull í norðanverðum Eyjafjallajökli hefur hörfð um 2 km frá því að hann náiði upp á hrygginn framan jöklusins. Ljósmyndir eftir Ingólfur Ísólfsson (1928) og Hrafnhildi Hannesdóttir (6. október 2023). Valdar sögulegar jöklaljósmyndir eru birtar á Flickr myndasíðu Jöklarannsóknafélags Íslands (<https://flic.kr/p/3ZVjMZ>).

Steinholtsjökull in northern Eyjafjallajökull has retreated about 2 km since it reached up on the hills in front of the glacier. Photographs by Ingólfur Ísólfsson (1928) and Hrafnhildur Hannesdóttir (6th of October 2023). A collection of historical glacier photographs is available on the Flickr page of the Iceland Glaciological Society (<https://flic.kr/p/3ZVjMZ>).

Breytingar í hæð jöklulyfirborðs og rúmmáli

Samkvæmt margvislegum mælingum hafa jöklar á Íslandi á tímabilinu 2000–2023 þynnt að meðaltali um 1.0 m á ári og er rýrnun íslensku jöklanna örari en víðast hvar annars staðar á jörðinni*. Þessar niðurstöður eru í góðu samræmi við afkomumælingar hér á landi. Rýrnun jöklanna reynist heldur hægari eftir 2010 en á fyrsta áratug aldarinnar.

Flugsýn af tungu Fláajökuls 1982 og 2024. Myndin frá 1982 byggir á loftmyndum Landmælinga Íslands og landlíkani sem reiknað er á grundvelli myndanna. Samanburður við ljósmynd úr flygildi frá 2024 sýnir vel hörfun jökluláðarsins og lækkun yfirborðs jöklusins á 42 ára tímabili. Myndvinnslu: Kieran Baxter.

Bird's-eye views of the tongue of Fláajökull in 1982 and 2024. The 1982 view is a three-dimensional composite produced from aerial photographs from the National Land Survey of Iceland. When compared with a drone photograph from 2024 the images clearly show the retreat of the terminus and the lowering of the glacier surface over the 42-year period. Images produced by Kieran Baxter.

*The GlaMBIE Team. Community estimate of global glacier mass changes from 2000 to 2023. Nature 639, 382–388 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41586-024-08545-z>

Overview of Icelandic glaciers 2024

Glaciers in Iceland continue to retreat and lose mass. In this newsletter, glacier changes are described, including the results of mass balance measurements, mass loss derived from satellite observations, along with results of monitoring of glacier termini carried out by volunteers of the Iceland Glaciological Society.

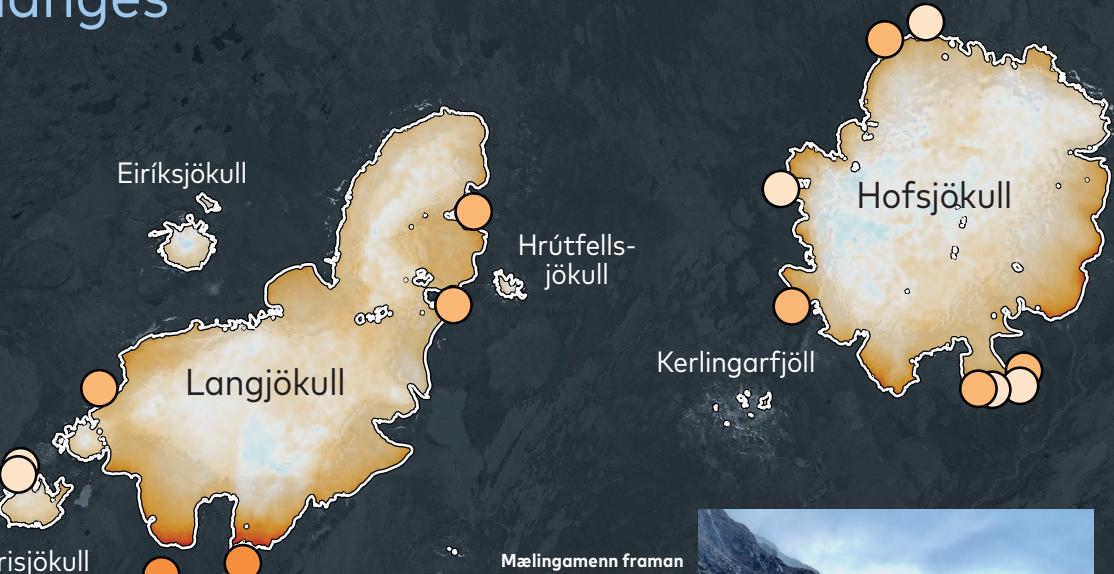
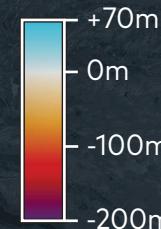
2024 Jöklabreytingar

Glacier changes

Breyting jökulfirborðs

2000-2020*

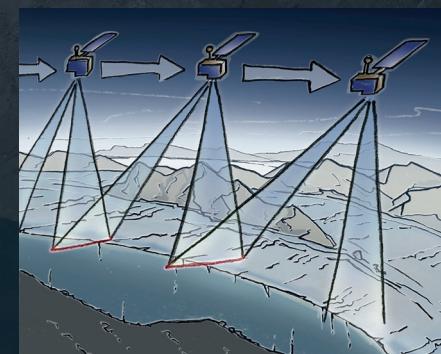
Surface elevation change
2000-2020*

Gervitunglamælingar

Breytingar á yfirborðshæð jöklar eru meðal annars fengnar með samanburði á gervitunglagögnum. Gervitunglamælingar eru notaðar til þess að reikna hæðarlíkön á mismunandi tímum. Með þessu móti fæst mat á rýrnun þeirra og meðalafkomu, með því að umreikna rúmmálsbreytinguna í ígildi vatns.

Niðurstöðurnar sýna að mesta rúmmálstapið er á jöklum við suðurströndina og þá sérstaklega stærri skriðjöklum Vatnajökuls og Mýrdalsjökuls. Rúmmálsrýrnun Breiðamerkurjökuls er áberandi mikil vegna þess að jökkullinn kelfir í lón sem blandast hlýjum sjó.

Þegar gervihötturinn fer yfir yfirborð jöklusins tekur hann myndir frá tveimur ólíkum sjónarhornum og til verða steríomyndir sem notaðar eru til þess að mæla hæðarbreytingar.
As the satellite passes over the glacier surface it captures imagery from two different angles creating stereo imagery that is used to measure elevation changes.

Satellite measurements

Glacier mass balance can be estimated from space by repeatedly measuring the glacier elevation and its changes over time. The sources of elevation data are usually Digital Elevation Models (DEMs), commonly derived from satellite stereo images. From the elevation changes, volume changes can be calculated as well as the glacier mass balance, by converting the volume loss to water-equivalent.

The highest rate of mass loss is observed at the glaciers located near the south coast, especially the larger outlets of Vatnajökull and Mýrdalsjökull. Breiðamerkurjökull has exceptionally high mass loss because it calves into a tidal lagoon that is connected to the ocean.

* Hugonet, R., McNabb, R., Berthier, E. et al. Accelerated global glacier mass loss in the early twenty-first century. *Nature* 592, 726–731 (2021).

<https://doi.org/10.1038/s41586-021-03436-z>

Kort byggð á Copernicus Sentinel gögnum (2023).
Map contains modified Copernicus Sentinel data (2023).

50km

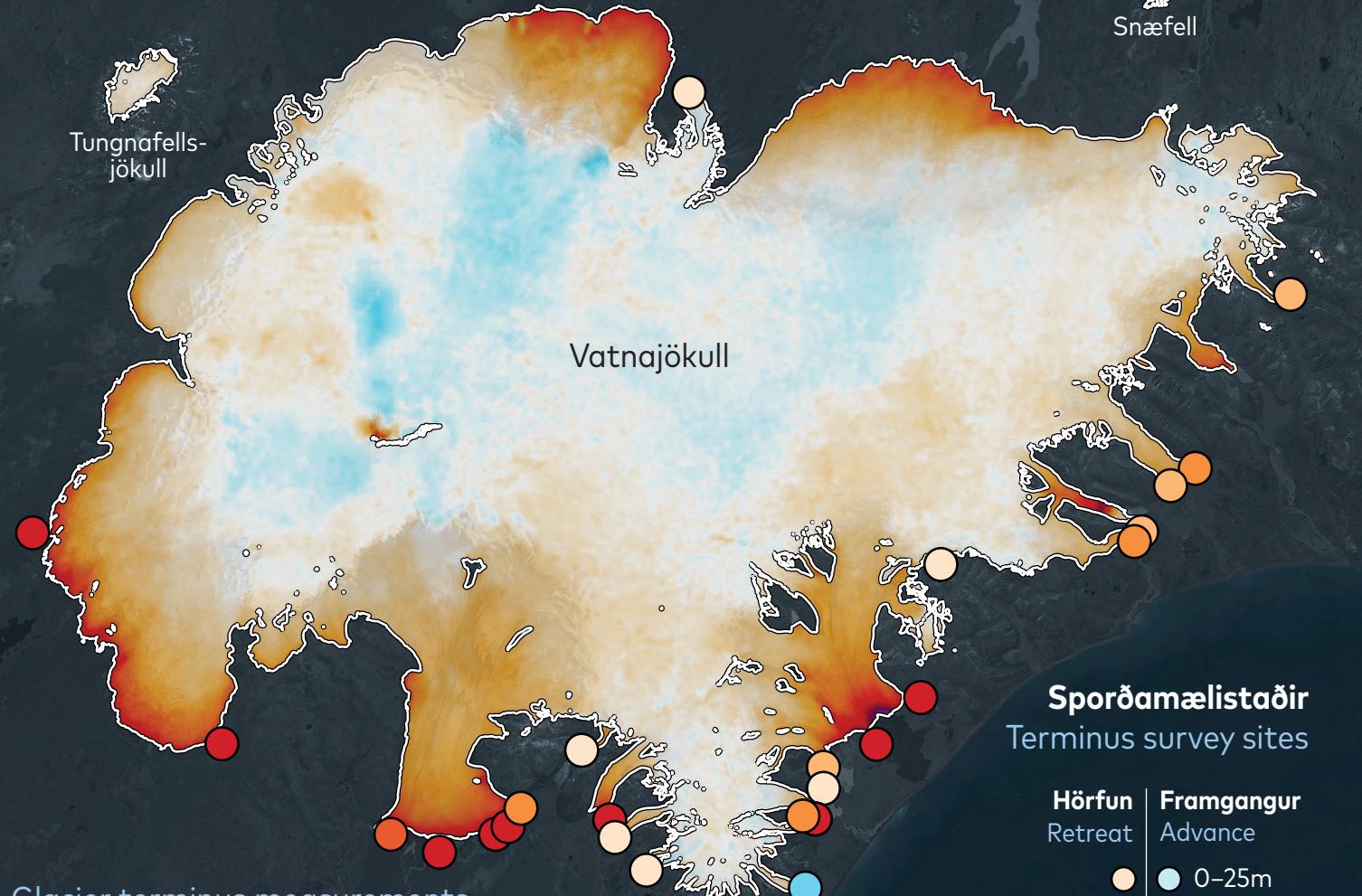
C.

Jöklar á Íslandi og sporðamælistöðir á Norðurlandi.
Glaciers in Iceland and terminus measurement sites in North Iceland.

Jökulsporðamælingar

Á hverju hausti mæla sjálfboðaliðar Jöklarannóknafélags Íslands stöðu jökulsporða viðs vegar um landið. Fjarlægð jökulsporðs er mæld frá ákveðnum viðmiðunarpunkti en þessar mælingar hafa verið gerðar síðan 1930. Mælingarnar lýsa hörfun og framgangi jökulsporða og í einhverjum tilvikum framhláupum.

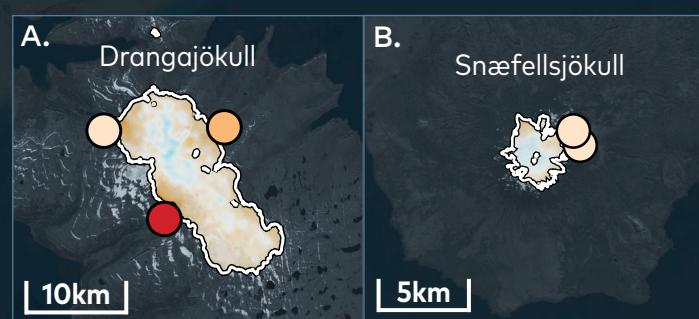
Langflestir jökulsporðar hörfa og er breytingin mest á stærri skriðjöklum Vatnajökuls og þónokkrir jökulsporðar hörfa árlega um nokkur hundruð m. Örlitill framgangur er í Kvíárjökli og Gígjökli og nokkrir sporðar sem ganga út í lón hafa lítið sem ekkert breyst. Lesa má nánar um sporðamælingar í grein í tímaritinu *Jökl* og niðurstöður mælinganna eru birtar á jöklavefsjánni (islenkskirjoklar.is).

Glacier terminus measurements

Every autumn volunteers of Jöklarannóknafélag Íslands measure the position of selected glacier termini, relative to a certain reference point. These measurements have been carried out since 1930. The measurements document the retreat, advance and in some cases glacier surges.

The largest changes were measured at the larger outlet glaciers of Vatnajökull and the annual retreat can reach several hundred m. Slight advances were observed at Kvíárjökull and Gígjökull, but many glaciers terminating in glacial lakes showed little change. Further information can be found in the annual report in the journal *Jökl* and the measurements are available on the glacier web portal (icelandicglaciers.is).

Sporðamælistöðir

Terminus survey sites

Hörfun	Framgangur
Retreat	Advance
metrar á ári 2023-2024	0-25m 25-50m 50-75m 75-100m >100m
metres per year 2023-2024	